

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Torbjörn Sahl
Kulturgeograf
010-224 51 85
torbjorn.sahl@lansstyrelsen.se

GRANSKNINGS-YTT- Diarienummer
RANDE 401-22728-2013
2013-09-24 Dossienummer
Ali F137

Sida
1(6)

Alingsås kommun
Samhällsbyggnadsnämnden
441 81 ALINGSÅS

Fördjupning av översiktsplan (FÖP) för Västra Bodarna, Alingsås kommun, Västra Götalands län

Handlingar daterade 2013-06-17

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 3 kap 16 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet är en del av fördjupning av översiktsplanen och ska därför fogas till planen då den antagits. Av Länsstyrelsens granskningsyttrande ska framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära (LIS) lägen inte är förenlig med 7. kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsen har 2011-01-11 avgett ett samrådsyttrande över fördjupning av översiktsplanen. Planen har därefter bearbetats, kompletterats och förtydligats. Många samrådssynpunkter har därmed tillgodosetts. Länsstyrelsen inriktar sitt granskningsyttrande i huvudsak på de frågor, som ska tas upp enligt 3 kap 16 § plan- och bygglagen.

Sammanfattning

Allmänt vill Länsstyrelsen framhålla att fördjupning av översiktsplanen för Västra Bodarna på ett rimligt sätt uppfyller plan- och bygglagens krav på innehåll. Redovisningen är överskådligt redovisad i text och illustrationer. Länsstyrelsen ser också positivt på att översiktsplanen redovisar kopplingen till visioner och strategier för samhällsutvecklingen i Västra Bodarna samt ortens roll i regionalt perspektiv.

Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen kan tillgodoses.

Bebyggelse enligt planen bedöms inte bli olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till behovet av skydd mot olyckor, översvämning och erosion om närheten tillräcklig hänsyn tas till bland annat farligt godstransporter och trafikbuller i efterföljande planering.

Fler bostäder planeras genom förtätning inom strandskyddsområde. Särskilda skäl för dispens eller upphävande av skyddet måste redovisas och utredas i kommande detaljplanearbete. Förutsättningar och konsekvenser av nya båtplatser behöver utredas noggrant. Översiktsplanen föreslår inga områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Gällande miljökvalitetsnormer enligt 5 kapitlet miljöbalken har iakttagits och Länsstyrelsen bedömer att de inte kommer att överträdas till följd av planen.

Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner kan samordnas på ett lämpligt sätt.

Riksintressen

Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen kan tillgodoses. Det är dock viktigt att föreslagna planskildheter utreds noggrant. Det går i detta tidiga skede inte att säkert avgöra om det är möjligt att anlägga nya planskilda korsningar på de platser som pekas i ut förslaget. Förmodligen behöver en åtgärdsvalsstudie genomföras som underlag för den fortsatta planeringen. Se vidare Trafikverkets yttrande, daterat 2013-08-30.

Hälsa och säkerhet

Frågan om farligt gods längs E20 och Västra Stambanan och hur den är tänkt att hanteras i fortsatt planering är väl beskriven. Hänvisning finns till Länsstyrelsens riskpolicy och det riskhanteringsavstånd på 150 meter som gäller från en transportled för transporter av farligt gods.

Västra Bodarnas skola ligger inom riskhanteringsavståndet från Västra Stambanan och vid ombyggnad och nybyggnad anges att riskerna måste beaktas. Om man tittar på plankartan¹ och kartan Kärnan och verksamheter² så skiljer sig placering av planerat område för utökning av skolområdet. På plankartan ligger området mer västerut än på den andra kartan. Länsstyrelsen vill påpeka att det inte är optimalt att utöka skolområdet i riktning mot Västra Stambanan. Skola rekommenderas i den bortre zonen över möjlig markanvändning i Länsstyrelsens riskpolicy.

Det är inte entydigt om det planeras bostäder i kärnan. På plankartan så anges det området innefatta i första hand service, kultur och fritid (R6). I texten om kärnan står det dock sist i första stycket att bostäder kan provas i

¹ Sida 17.

² Sida 18.

kärnan.³ Precis som skola rekommenderas bostäder till den bortre zonen över möjlig markanvändning i Länsstyrelsens riskpolicy.

I samrådsskedet påpekade Länsstyrelsen att den planerade skateboardparken inte bör placeras för nära järnvägen då det är olämpligt med verksamheter som bidrar till att människor uppehåller sig nära järnvägen. Det har arbetats in i fördjupning av översiktsplan. Detsamma gäller även den eventuella flytten av lekplatsen, som idag ligger strax söder om kärnan, den bör inte heller ligga nära järnvägen.

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram översiktliga bullerberäkningar för området, dessa får bli vägledande för efterkommande planering. Lokaliseringen av nya bostäder bör utgå ifrån att riktvärdet på 55 dB(A) ska klaras.

Om ovanstående hanteras på ett tillfredsställande vis bedömer Länsstyrelsen att förslaget inte medför sådana problem avseende människors hälsa eller säkerhet att de i ett senare planeringsskede ska ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap plan- och bygglagen.

Risken för olyckor, översvämning eller erosion

En översvämningsutredning för Mjörn har gjorts 2012 där högsta vattenstånd för Mjörn beskrivs i ett framtida klimat. Vad gäller översvämningsrisken så belyses frågan kopplat till den befintliga bebyggelsen. Någon redovisning hur översvämningsrisken ser ut för den planerade bebyggelsen finns dock inte. Det hade varit intressant att se en karta med utbredningen av Mjörns vattenyta vid högsta vattenstånd.

Kommunen bedömer att det finns risk för skred i planområdets norra del i anslutning till Mjörn där lera och sluttande mark finns. Risken bedöms dock som liten. Riskområdena bör markeras tydligare så att det framgår vilka av lerområdena som avses.

Kommunen har som strategi att inte planera för någon ny bebyggelse i de områden där det kan finnas risk för skred, det vill säga planområdets norra del nära Mjörn. Det kan i planen förtydligas om det finns befintlig bebyggelse som är berörd.

Rekommendationer för hur geotekniska förutsättningar ska klarläggas vid kommande detaljplaneläggning, och bygglovgivning utanför detaljplanlagda områden, kan utvecklas i planen.⁴

Strandskydd

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen valt att inkludera område 3 och 6 i grönstrukturen och att område 8 och 11 förläggs utanför strandskyddat

³ Sida 18.

⁴ Se också Statens Geotekniska Instituts yttrande, daterat 2013-09-09.

område.⁵ Det kvarstår områden där förtätning planeras inom strandskyddsområde. Särskilda skäl för dispens eller upphävande av skyddet måste redovisas och utredas i kommande detaljplanearbete. Lämpligheten att bebygga området väster om Furutjärnen som är inom strandskyddat område behöver utredas i detaljplaneskedet.

I fördjupning av översiktsplanen föreslås att nya båtplatser ska prövas i samband med detaljplanering. Länsstyrelsen synpunkter från samrådsfasen kvarstår därmed, det vill säga förutsättningar och konsekvenser av nya båtplatser behöver utredas noggrant. Sjöns strandnära grundområden har generellt sett stor betydelse för växt- och djurlivet. Prövning måste ske enligt strandskyddsbestämmelserna. Anläggning av bryggor och andra anläggningar i vattenområde är dessutom vattenverksamhet som är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt 11 kapitlet miljöbalken.

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen föreslås inte i fördjupningen av översiktsplan.

Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att ett genomförande av planen i sig inte kommer att medföra att gällande miljökvalitetsnormer överträds.

Mellankommunal samordning

Mellankommunala frågor hanteras på ett tillfredsställande sätt.

Allmänna intressen

Naturvärden

Inför respektive detaljplan behöver kommunen inventera vilka naturvärden som kan komma att påverkas samt vilka biotopskyddade miljöer som finns inom planområdet. Om biotopskyddade miljöer kommer att påverkas negativt ska biotopskyddsdispens sökas i god tid innan antagande av detaljplan. Området mellan Furutjärnen och Trollsjön behöver särskilt undersökas på hotade arter knutna till äldre tallskog.

Det är av stor vikt att vatten- och avlopp (VA) samt dagvatten hanteras så att negativ effekt på Mjörn undviks.

Kulturmiljö

Området för fördjupning av översiktsplanen berör ett område som rikt avspeglar människors användning av landskapet från äldsta stenålder fram till modern tid. Länsstyrelsen ser positivt på att man i arbetet med fördjupning av översiktsplan eftersträvar ett bevarande av ett stort antal kulturmiljöer och fornlämningar.

⁵ Områdesnumrering från samrådsfasen.

Avsnittet Kulturvärden hade vunnit på om det funnits en karta och kort beskrivning av var fornlämningar och skyddsvärda kulturlandskapsdelar finns belägna inom området. En bedömning av dessa skyddsvärda kulturlandskapsdelar hade även kunnat ingå i arbetet.

Länsstyrelsen önskar att det tas hänsyn till fornlämningar och kulturvärden i den kommande planprocessen. Inom några planerade utbyggnadsområden kan ytterligare, idag okända, fornlämningar finnas dolda. I det fortsatta planarbetet kan Länsstyrelsen komma att ställa krav på en särskild utredning i syfte att klargöra den faktiska fornlämningsbilden. Särskilda utredningar bör genomföras i ett tidigt skede i syfte att nå ökad klarhet över lämningarnas förekomst.

Kraftledningar

Vattenfall Eldistribution AB har en 130 kV-luftledning samt en 40 kV-kabel inom planområdet. 40 kV-kabeln togs i drift under 2012. Ledningarna bör uppmärksammas och skyddas i samband med kommande detaljplanering. Se vidare yttrande, daterat 2013-09-03, från Vattenfall Eldistribution AB.

Övrigt

Redaktionell synpunkt

Förklaringen av R1 har fått fel färg på plankartan.⁶

Beredning och deltagande

Yttranden över planen har till Länsstyrelsen inkommit från Statens Geotekniska Institut, Trafikverket och Vattenfall Eldistribution AB.

Detta granskningsyttrande har beslutats av samhällsbyggnadsdirektör Christer Abrahamsson efter föredragning av kulturgeograf Torbjörn Sahl. I den slutliga handläggningen har även företrädare för enheten för skydd och säkerhet, kulturmiljö-, miljöskydds-, naturvårds- och vattenvårdsenheten deltagit.

Granskningsyttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kapitlet PBL i ett senare planeringsskede.

CHRISTER ABRAHAMSSON

TORBJÖRN SAHL

⁶ Se sida 17.

Kopia till:

Statens Geotekniska Institut, Karin Larsson
Trafikverket, Per Stenerås
Vattenfall Eldistribution AB, Ulla Svensson

Länsstyrelsen/
Samhällsbyggnadsenheten enligt expeditionslista
Enheten för skydd och säkerhet, Patrik Jansson
Kulturmiljöenheten, Mats Sandin
Miljöskyddsenheten, Lotta Sahlin-Skoog
Naturvårdsenheten, Linda Karlsson
Vattenvårdsenheten, Linus Andersson